

धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ लाई संशोधन गर्न बनेको
विधेयक

प्रस्तावना: धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,
संघीय संसदले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “धितोपत्र सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६” रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा २ मा संशोधन: धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ (यसपछि “मूल ऐन” भनिएको) को दफा २ को,-

- (१) खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (ग१) थपिएको छ:-

“(ग१) “केन्द्रीय निक्षेप सेवा” भन्नाले सङ्गठित संस्थाको धितोपत्र अभौतिकीकरण गरी त्यस्तो धितोपत्रको विद्युतीय माध्यमबाट केन्द्रीय अभिलेख राख्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।”

- (२) खण्ड (घ) पछि देहायको खण्ड (घ१) थपिएको छ:-

“(घ१) “डेरिभेटिभ” भन्नाले खरिदकर्ता तथा बिक्रेता बीच कम्तीमा तीस दिन पछि सूचिकृत धितोपत्र वा सोको बजार मूल्य

हस्तान्तरण गरी लिने दिने सम्बन्धमा धितोपत्र बजारमा कारोबार हुने गरी तयार भएको तोकिए बमोजिमको करार सम्झनु पर्छ ।”

(३) खण्ड (च) को सट्टा देहायको खण्ड (च) राखिएको छः-

“(च) “धितोपत्र” भन्नाले सङ्गठित संस्थाले जारी गरेको शेयर, स्टक, बण्ड, डिवेञ्चर, डिवेञ्चर स्टक वा सोसँग सम्बन्धित डेरिभेटिभ वा लगानी कोष वा लगानी योजनाका एकाई, नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको सहमतिमा प्रदेश सरकारले जारी गरेको वा नेपाल सरकारको जमानतमा सङ्गठित संस्थाले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र वा बण्ड सम्झनु पर्छ र सो शब्दले धितोपत्र बजारमार्फत कारोबार हुनसक्ने वा हस्तान्तरण हुनसक्ने भनी बोर्डले तोकिएको अन्य धितोपत्र वा त्यस्तो धितोपत्र खरिद, बिक्री वा विनिमय गर्न सक्ने अधिकारपत्रलाई समेत जनाउँछ ।”

(४) खण्ड (त) पछि देहायको खण्ड (त१) थपिएको छः-

“(त१) “विशिष्टीकृत लगानी कोष” भन्नाले बोर्डमा दर्ता भएका प्राइभेट इक्वीटी फण्ड, भेन्चर क्यापिटल फण्ड, हेज फण्ड वा यस्तै प्रकृतिका अन्य कोष सम्झनु पर्छ ।”

३. मूल ऐनको दफा ३ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३ को,-

(१) उपदफा (२) को,-

(क) खण्ड (ड) र (च) झिकिएका छन् ।

(ख) खण्ड (छ) मा रहेका “सात वर्षको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “दश वर्षको” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उपदफा (३) झिकिएको छ ।

(३) उपदफा (८) मा रहेका “वा बाहिर” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “प्रादेशिक कार्यालय,” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

४. मूल ऐनको दफा ५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५ को खण्ड (द) पछि देहायको खण्ड (द१) थपिएको छ:-

“(द१) नियमन गर्ने निकाय वा पूँजी बजार सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायसँग आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्क, सूचना वा विवरण आदान प्रदान गर्ने,”

५. मूल ऐनको दफा ११ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ११ को,-

(१) खण्ड (ख) पछि देहायको खण्ड (ख१) थपिएको छ:-

“(ख१) सूचीकृत सङ्गठित संस्थाको पदाधिकारी,”

(२) खण्ड (घ) को सट्टा देहायको खण्ड (घ) राखिएको छ:-

“(घ) मानसिक सन्तुलन ठिक नभएको,”

६. मूल ऐनको दफा ४२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ४२ को,-

(१) उपदफा (२) मा रहेका “आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उपदफा (३) मा रहेका “सो म्याद समाप्त भएको तीन महिनासम्म” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त भएको सात दिनभित्र” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

७. मूल ऐनको दफा ५३ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५३ को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ:-

“(१) धितोपत्र कारोबारको प्रणालीगत वा अन्य संरचनागत जोखिमबाट लगानीकर्तालाई हुनसक्ने

क्षतिबाट जोगाउन धितोपत्र बजारले तोकिए बमोजिम एक क्षतिपूर्ति कोषको स्थापना गर्नु पर्नेछ ।”

८. मूल ऐनमा परिच्छेद ४क.थपः मूल ऐनको परिच्छेद-४ पछि देहायको परिच्छेद-४क.थपिएको छः-

“परिच्छेद-४क

केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

५५क. सिफारिस लिनुपर्नेः (१) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न चाहने व्यक्तिले प्रचलित कानून बमोजिम सङ्गठित संस्था संस्थापना गर्नु अघि बोर्डको सिफारिस लिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बोर्डबाट सिफारिस लिने सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५५ख. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालनको लागि अनुमतिपत्र लिनुपर्नेः (१) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न चाहने सङ्गठित संस्थाले बोर्डबाट त्यस्तो निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ ।

(२) यस ऐन बमोजिम बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न, गराउन वा केन्द्रीय निक्षेप सेवाको नाम प्रयोग गर्न हुँदैन ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेको केन्द्रीय निक्षेप सेवा

साविकको अनुमतिपत्र बमोजिम सञ्चालन गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।

(४) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र तथा योग्यता सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५५ ग. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिनु पर्ने: (१) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न चाहने सङ्गठित संस्थाले त्यस्तो सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न देहायका कुरा खुलाई तोकिए बमोजिमको ढाँचामा बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ:-

- (क) सङ्गठित संस्थाको प्रबन्धपत्र वा नियमावलीमा केन्द्रीय निक्षेप सेवा स्थापना र सञ्चालन गर्ने उद्देश्य उल्लेख भएको,
- (ख) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न कम्तीमा बीस करोड बराबर खुद सम्पत्ति (नेटवर्थ) कायम भएको,
- (ग) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तथा सुविधा पर्याप्त रहेको,
- (घ) धितोपत्र बजारमा भएका कारोबारको हिसाब राफसाफ गर्ने र त्यसको अभिलेख तथा

कारोबारको विवरण प्रकाशन गर्न
उपयुक्त व्यवस्था गरेको,

(ड) आफ्ना सदस्यले गरेको
कारोबारका सम्बन्धमा परेका
उजुरी उचित तवरले छानबिन
गर्न सक्ने,

(च) आफ्ना सदस्यले करार बमोजिम
दायित्व पूरा नगरेमा निज उपर
कारबाही गर्न सकिने व्यवस्था
विनियमावलीमा रहेको ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन
दिँदा निवेदन साथ तोकिए बमोजिमका अन्य
कागजात, विवरण र दस्तुर समेत संलग्न गर्नु
पर्नेछ ।

५५घ. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र दिने:

(१) दफा ५५ग. को उपदफा (१) बमोजिम
प्राप्त निवेदन जाँचबुझ गर्दा उक्त निवेदनमा सो
उपदफामा उल्लेख भए बमोजिमका कुरा स्पष्ट
रूपमा खुलाइएको तथा निवेदकलाई केन्द्रीय
निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने अनुमतिपत्र दिँदा
लगानीकर्ताको हित हुने र त्यस्तो सेवा
प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन हुनसक्ने देखिएमा
बोर्डले निवेदक सङ्गठित संस्थालाई तोकिएको

ढाँचामा केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुमतिपत्र दिँदा बोर्डले पूँजी बजारको अवस्था, धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवाको प्रभावकारी सञ्चालन तथा लगानीकर्ताको हितलाई ध्यानमा राखी आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको शर्तमा बोर्डले आवश्यकता अनुसार हेरफेर तथा थपघट गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम बोर्डले तोकिएका शर्तको पालना गर्नु केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र प्राप्त सङ्गठित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोर्डले देहायका अवस्थामा सङ्गठित संस्थालाई धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र दिन इन्कार गर्न सक्नेछः-

- (क) दफा ५५ग. को उपदफा (१) बमोजिम निवेदनमा खुलाउनु पर्ने कुनै कुरा नखुलाएमा,
- (ख) धितोपत्र कारोबारको विद्यमान अवस्थाको आधारमा केन्द्रीय

निक्षेप सेवाको प्रभावकारी सञ्चालन हुन नसक्ने देखिएमा वा त्यस्तो सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक नभएमा,

(ग) निवेदक सङ्गठित संस्थालाई अनुमतिपत्र दिँदा लगानीकर्ताको हित संरक्षण हुन नसक्ने देखिएमा ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने अनुमतिपत्र नदिने गरी निर्णय भएमा बोर्डले तीन दिनभित्र सोको कारण सहितको जानकारी सम्बन्धित सङ्गठित संस्थालाई दिनु पर्नेछ ।

५५ड. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्रको अवधि र नवीकरण: (१) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्न प्रदान गरिएको अनुमतिपत्र जुन आर्थिक वर्षमा जारी गरिएको हो सोही आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म मात्र कायम रहनेछ ।

(२) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने सङ्गठित संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै तोकिए बमोजिमको वार्षिक शुल्क बुझाई बोर्डबाट केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने अनुमतिपत्र नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको म्यादभित्र वार्षिक शुल्क बुझाई त्यस्तो अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न नसकेमा अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त भएको सात दिनभित्र वार्षिक शुल्कको पच्चीस प्रतिशत रकम जरिवाना तिरी त्यस्तो अनुमतिपत्र नवीकरण गराउन सकिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको म्यादभित्र पनि त्यस्तो अनुमतिपत्र नवीकरण नगराउने सङ्गठित संस्थाको केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन अनुमतिपत्र बोर्डले खारेज गर्न सक्नेछ ।

५५.च. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालनकर्ताको जिम्मेवारी: केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने सङ्गठित संस्थाले गरेको केन्द्रीय निक्षेप तथा राफसाफ कारोबारको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक समितिको हुनेछ ।

५५.छ. केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने सङ्गठित संस्थाको काम, कर्तव्य र अधिकार: केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्ने सङ्गठित संस्थाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) केन्द्रीय निक्षेप सेवाको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने,

- (ख) केन्द्रीय निक्षेप सेवा प्रदान गर्न चाहने निक्षेप सदस्य व्यवसायीलाई सदस्यता प्रदान गर्ने र त्यस्तो सदस्यको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने,
- (ग) निक्षेप सदस्य वा निष्कासनकर्ताको धितोपत्र स्वीकार गरी लिनु अघि निक्षेप सदस्य/स्टक एक्सचेन्ज वा राफसाफ निकाय/निष्कासनकर्ता/रजिष्ट्रार तथा हस्तान्तरण प्रतिनिधिसँग सम्झौता गर्ने,
- (घ) बोर्डमा दर्ता भएका निक्षेप सदस्य मार्फत कार्य सञ्चालन गर्ने,
- (ङ) केन्द्रीय निक्षेप सेवामा दर्ता भएका धितोपत्रलाई धितो बन्धकमा वा रोक्कामा राखिएको अभिलेख राख्ने,
- (च) केन्द्रीय निक्षेपमा आफ्नो जिम्मामा रहेका सबै धितोपत्रको तथ्याङ्क वा सूचना सुरक्षित रूपमा राख्न प्रबन्ध मिलाउने,

- (छ) हितग्राहीले निक्षेप सदस्यमार्फत ल्याएको धितोपत्रलाई विद्युतीय रूपमा परिवर्तन गरी निक्षेप राखे तथा लगानीकर्ताको माग अनुसार भौतिक रूपमा परिणत गर्ने,
- (ज) निक्षेप सदस्य तथा निष्कासनकर्तालाई प्रभावकारी विद्युतीय निक्षेप सेवा उपलब्ध गराउने तथा नियमन निकाय, स्टक एक्सचेन्ज लगायत आवश्यक संस्थाहरूसँग विद्युतीय सञ्चार सञ्जाल स्थापना गर्ने,
- (झ) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन गर्दा हितग्राहीलाई पर्न सक्ने जोखिम कम गरी हित रक्षा गर्न आवश्यक तथा पर्याप्त सतर्कता अपनाउने,
- (ञ) धितोपत्र कारोबारसँग सम्बन्धित अन्य संस्थालाई केन्द्रीय निक्षेप सम्बन्धमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।”

९. मूल ऐनको दफा ५६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५६ को उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएको छ:-

“(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि धितोपत्र व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहने व्यक्तिले सो प्रयोजनको लागि प्रचलित कानून बमोजिम कम्पनी संस्थापना गर्नु अघि तोकिए बमोजिम बोर्डको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।”

१०. मूल ऐनको दफा ५७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५७ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) झिकिएको छ ।

११. मूल ऐनको दफा ६१ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ६१ को,-

(१) उपदफा (२) मा रहेका “आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उपदफा (३) मा रहेका “सो म्याद समाप्त भएको तीन महिनासम्म” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त भएको सात दिनभित्र” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

१२. मूल ऐनको दफा ६३ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ६३ को उपदफा (१) को,-

(१) खण्ड (छ) र (झ) को सट्टा देहायका खण्ड (छ) र (झ) राखिएका छन्:-

“(छ) धितोपत्रको डिपोजिटरी वा कस्टोडियल सेवा,
(झ) क्रेडिट रेटिङ्ग सेवा,”

(२) खण्ड (झ) पछि देहायको खण्ड (झ१)
थपिएको छः

“(झ१) धितोपत्र खरिदको लागि
दरखास्त सङ्कलन सम्बन्धी,”

१३. मूल ऐनमा दफा ६३क.थपः मूल ऐनको दफा ६३ पछि
देहायको दफा ६३क.थपिएको छः-

“६३क.मार्जिन प्रदान गर्न सक्ने: (१) धितोपत्र
व्यवसायीले लगानीकर्तालाई धितोपत्र कारोबारको
लागि तोकिए बमोजिमको सीमासम्म मार्जिन
प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(२) लगानीकर्ताले धितोपत्र व्यवसायी
मार्फत प्राप्त गर्ने मार्जिन तथा सो बापत तिर्नुपर्ने
ब्याज, शुल्क तथा अन्य व्यवस्था तोकिए
बमोजिम हुनेछ ।”

१४. मूल ऐनको दफा ६८ मा संशोधनः मूल ऐनको दफा
६८ को उपदफा (२) को खण्ड (ड) झिकिएको छ ।

१५. मूल ऐनको दफा ७० मा संशोधनः मूल ऐनको दफा
७० को खण्ड (ख) झिकिएको छ ।

१६. मूल ऐनमा परिच्छेद-६क.थपः मूल ऐनको परिच्छेद-६
पछि देहायको परिच्छेद-६क. थपिएको छः-

“परिच्छेद-६क.

विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

७५क. विशिष्टीकृत लगानी कोष व्यवस्थापकको लागि
अनुमति लिनु पर्नेः (१) विशिष्टीकृत लगानी

कोष सञ्चालन गर्न चाहने सङ्गठित संस्थाले त्यस्तो कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि तोकिए बमोजिम बोर्डबाट कोष व्यवस्थापक अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ ।

(२) बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि उपदफा (१) बमोजिमको विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन गर्न, गराउन र त्यस्तो विशिष्टीकृत लगानी कोषको नाम प्रयोग गर्न हुँदैन ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम कोष व्यवस्थापक अनुमतिपत्र लिन चाहने सङ्गठित संस्थाले तोकिए बमोजिमको विवरण, कागजात तथा शुल्क सहित बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त निवेदनसाथ संलग्न विवरण तथा कागजात जाँचबुझ गर्दा निवेदक सङ्गठित संस्थालाई विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन गर्न अनुमति दिँदा लगानीकर्ताको हित हुने देखिएमा बोर्डले त्यस्तो सङ्गठित संस्थालाई विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि कोष व्यवस्थापक अनुमतिपत्र दिन सक्नेछ ।

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका

बखत विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन गरिरहेका सङ्गठित संस्थाले तोकिए बमोजिमको अवधिभित्र तोकिए बमोजिम बोर्डबाट विशिष्टीकृत लगानी कोष व्यवस्थापक अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ ।

(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोर्डले देहायका अवस्थामा विशिष्टीकृत लगानी कोष व्यवस्थापक अनुमतिपत्र दिन इन्कार गर्न सक्नेछः-

- (क) उपदफा (३) बमोजिम तोकिएका सम्पूर्ण विवरण, कागजात वा शुल्क पेश नगरेमा,
- (ख) निवेदनसाथ संलग्न विवरण तथा कागजातबाट विशिष्टीकृत लगानी कोष प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन हुन सक्ने नदेखिएमा,
- (ग) विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन गर्न दिँदा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा सिर्जना हुन सक्ने सम्भावना भएमा वा लगानीकर्ताको

हित विपरीत हुने
देखिएमा ।

(७) विशिष्टीकृत लगानी कोषको सञ्चालक तथा कार्यकारी प्रमुखको योग्यता सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७५ख. विशिष्टीकृत लगानी कोष दर्ता गर्नु पर्ने: (१)

दफा ७५क. को उपदफा (४) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त कोष व्यवस्थापकले विशिष्टीकृत लगानी कोष सञ्चालन गर्नु अघि त्यस्तो कोष बोर्डमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको विशिष्टीकृत लगानी कोष दर्ता नगराई त्यस्तो कोष सञ्चालन गर्न, गराउन र त्यस्तो कोषको नाम प्रयोग गर्न हुँदैन ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम कोष दर्ता गर्दा बोर्डले विशिष्टीकृत लगानी कोषको प्रभावकारी सञ्चालन तथा लगानीकर्ताको हितलाई ध्यानमा राखी आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम तोकिएको शर्तको पालना गर्नु दफा ७५क. को उपदफा (४) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त कोष व्यवस्थापकको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका

बखत सञ्चालन गरिरहेका विशिष्टीकृत लगानी कोष व्यवस्थापकले आफूले सञ्चालन गरेको विशिष्टीकृत लगानी कोष तोकिए बमोजिमको अवधिभित्र बोर्डमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

(६) विशिष्टीकृत लगानी कोष दर्ता सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।”

१७. मूल ऐनको दफा ८२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८२ को उपदफा (३) झिकिएको छ ।
१८. मूल ऐनको दफा ८४ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८४ को उपदफा (२) मा रहेका “,धितोपत्र व्यवसायीको आधिकारिक प्रतिनिधि” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन्।
१९. मूल ऐनको दफा ८५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८५ को ठाउँ ठाउँमा रहेका “,धितोपत्र व्यवसायीको आधिकारिक प्रतिनिधि” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।
२०. मूल ऐनको दफा ८६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८६ को उपदफा (१) मा रहेका “,धितोपत्र व्यवसायीको प्रतिनिधि,” र उपदफा (२) र (३) मा रहेका “धितोपत्र व्यवसायीको आधिकारीक प्रतिनिधि,” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।
२१. मूल ऐनमा दफा ८६क.थप: मूल ऐनको दफा ८६ पछि देहायको दफा ८६क. थपिएको छ:-

“८६क.बैकिङ्ग कारोबारको अभिलेख माग गर्न सक्ने:

(१) कुनै व्यक्ति, कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले गरेको धितोपत्रसँग सम्बन्धित बैकिङ्ग कारोबारको सम्बन्धमा कुनै जाँचबुझ गर्नु परेमा बोर्डले त्यस्तो कारोबार सम्बन्धी अभिलेख सम्बन्धित बैङ्क वा वित्तीय संस्थाबाट उपलब्ध गराई दिन नेपाल राष्ट्र बैङ्कलाई अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुरोध भई आएमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कले सम्बन्धित बैङ्क वा वित्तीय संस्थाबाट त्यस्तो अभिलेख लिई बोर्डलाई उपलब्ध गराई दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त अभिलेख जाँचबुझको लागि मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ र त्यस्तो अभिलेख बोर्डले गोप्य राख्नु पर्नेछ ।”

२२. मूल ऐनको दफा ८७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८७ को,-

(१) उपदफा (१) मा रहेका “गर्नु पर्ने कुनै काम गर्न वा नगर्नु पर्ने कुनै काम नगर्न” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “कुनै काम गर्न वा नगर्न” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) ठाउँ ठाउँमा रहेका “,धितोपत्र व्यवसायीको आधिकारिक प्रतिनिधि” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।

२३. मूल ऐनको दफा ८९ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ८९ को उपदफा (१) को खण्ड (झ) झिकिएको छ ।

२४. मूल ऐनको दफा १०१ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा १०१ को,-

(१) उपदफा (१) मा रहेका “बिगो बमोजिम जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “बिगो खुलेकोमा बिगो भराई बिगो बमोजिमको जरिवाना वा तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय र बिगो नखुलेकोमा दश लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उपदफा (२) मा रहेका “पचास हजार रुपैयाँ देखि एक लाख पचास हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “बिगो खुलेकोमा बिगो भराई बिगो बमोजिमको जरिवाना वा तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय र बिगो नखुलेकोमा एक लाख पचास हजार रुपैयाँदेखि चार

लाख पचास हजार रुपैयाँसम्म जरिबाना वा तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

- (३) उपदफा (३) मा रहेका “एक लाख रुपैयाँ देखि तीन लाख रुपैयाँसम्म जरिबाना वा दुई वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “बिगो खुलेकोमा बिगो भराई बिगो बमोजिमको जरिबाना वा छ वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय र बिगो नखुलेकोमा तीन लाख रुपैयाँदेखि पाँच लाख रुपैयाँसम्म जरिबाना वा छ वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (४) उपदफा (४) मा रहेका “पचास हजार रुपैयाँदेखि दुई लाख रुपैयाँसम्म” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “एक लाख पचास हजार रुपैयाँदेखि छ लाख रुपैयाँसम्म” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (५) उपदफा (५) मा रहेका “पचास हजार रुपैयाँदेखि एक लाख पचास हजार रुपैयाँसम्म” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “पाँच लाख रुपैयाँदेखि पन्ध्र लाख रुपैयाँसम्म” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(६) उपदफा (६) को सट्टा देहायको उपदफा (६) राखिएको छः-

“(६) कसैले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा विनियम बमोजिम पुन्याउनु पर्ने रीत नपुन्याई धितोपत्र निष्काशन गरेमा, धितोपत्र बजार वा धितोपत्र व्यवसायीको हैसियतले धितोपत्र कारोबार सञ्चालन गरे गराएमा वा अनुमति नलिई केन्द्रीय निक्षेप सेवा वा विशिष्टिकृत लगानी कोष सञ्चालन गरे गराएमा वा ट्रष्टीको नियुक्ति गरे गराएमा त्यस्तो काम गर्ने गराउने व्यक्तिलाई पचास हजार रुपैयाँदेखि चार लाख पचास हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ।”

(७) उपदफा (६) पछि देहायको उपदफा (६क) थपिएको छः-

“(६क) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा विनियम बमोजिम बोर्डले दिएको आदेश वा निर्देशनको पालना नगर्ने यस ऐन बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त सङ्गठित संस्था वा त्यसको सञ्चालक, पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई बोर्डले देहाय बमोजिमको

कुनै एक वा एकभन्दा बढी कारबाही गर्न सक्नेछः-

- (क) सचेत गराउने वा लिखित चेतावनी दिने,
- (ख) त्यस्तो सङ्गठित संस्थाको कारोबारमा आंशिक वा पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाउने,
- (ग) बोर्डले उपलब्ध गराउने सेवा निलम्बन गर्ने वा रोक्का राख्ने,
- (घ) अनुमतिपत्र निलम्बन गर्ने वा निलम्बन गर्न आदेश दिने,
- (ङ) सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक समितिलाई तलब, भत्ता लगायतका सुविधा उपलब्ध नगराउन आदेश दिने,
- (च) सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन वा पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई सेवाबाट अवकाश दिन सम्बन्धित

अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको
सञ्चालक समितिलाई
आदेश दिने,

(छ) एक लाख रुपैयाँदेखि
पाँच लाख रुपैयाँसम्म
जरिवाना गर्ने ।”

(८) उपदफा (७) को सट्टा देहायको उपदफा (७)
राखिएको छः-

“(७) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको
नियम, विनियम निर्देशिका वा सो अन्तर्गत जारी गरिएको
आदेश बमोजिम तयार गर्नुपर्ने विवरण वा प्रतिवेदन वा
कागजात तयार नगर्ने, दिनुपर्ने जानकारी नदिने वा पेश
गर्नुपर्ने कागजात तथा विवरण तोकिएको समयभित्र पेश
नगर्ने वा नियमन, निरीक्षण वा अनुगमन गर्दा बोर्ड वा सो
कार्यका लागि बोर्डबाट खटिएको कुनै अधिकारीले माग
गरेको कागजपत्र, विवरण, तथ्याङ्क वा अभिलेख तोकिएको
अवधिभित्र उपलब्ध नगराउने धितोपत्र दर्ता गराउने
सङ्गठित संस्था वा बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई
बोर्डले अन्य सजायको अतिरिक्त देहाय बमोजिमको
जरिवाना गर्न सक्नेछः-

(क) म्याद नाघेको सात
दिनसम्मको लागि दैनिक
दश हजार रुपैयाँ,

- (ख) म्याद नाघेको आठ दिनदेखि पन्ध्र दिन सम्मको लागि दैनिक पच्चीस हजार रुपैयाँ,
(ग) म्याद नाघेको सोह्र दिनदेखि दैनिक पचास हजार रुपैयाँ ।”

२५. मूल ऐनको दफा १०८ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा १०८ को सट्टा देहायको दफा १०८ राखिएको छः-

“१०८. सञ्चालक वा कार्यकारी प्रमुख हुन अयोग्य: (१) कसैले दफा १०१ को उपदफा (१), (२) वा (३) बमोजिम कुनै सजाय पाएमा त्यस्तो सजाय भुक्तान गरेको पाँच वर्षको अवधि पूरा नभएसम्म त्यस्तो व्यक्ति बोर्डमा धितोपत्र दर्ता गराएको, सार्वजनिक निष्काशन गरेको वा बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त कुनै संस्थाको सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख वा सो सरहको पदमा बहाल हुन योग्य हुने छैन ।

(२) यस ऐन बमोजिम बोर्डले गरेको कारबाहीको परिणाम स्वरूप अनुमतिपत्र प्राप्त कुनै संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज भएमा त्यस्तो संस्थाको सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख वा सो सरहको पद धारण गरेको व्यक्ति अनुमतिपत्र खारेज भएको मितिले एक वर्ष पूरा नभएसम्म

बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त कुनै संस्थाको सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख वा सो सरहको पदमा बहाल हुन योग्य हुने छैन ।”

२६. मूल ऐनमा दफा ११०क. थप: मूल ऐनको दफा ११० पछि देहायको दफा ११०क. थपिएको छ:-

“११०क. ट्रष्टीको नियुक्ति: (१) केन्द्रीय निक्षेप सेवा सञ्चालन, सामूहिक लगानी योजना सञ्चालन वा सुरक्षित ऋणपत्र जारी गर्ने सङ्गठित संस्थाले हितग्राही वा लगानीकर्ताको हित तथा स्वार्थ संरक्षणको लागि ट्रष्टी नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम ट्रष्टी नियुक्त गर्दा अर्थशास्त्र, वित्तशास्त्र, कानून, लेखा, व्यवस्थापन वा पूँजी बजार सम्बन्धी विषयमा कम्तीमा स्नातकोत्तर गरेको र पैतालीस वर्ष उमेर पूरा भएको व्यक्तिलाई मात्र नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको योग्यता भएका व्यक्तिमध्ये फरक फरक क्षेत्रको योग्यता भएमा कम्तीमा तीन र बढीमा पाँच जना व्यक्तिलाई ट्रष्टीको रूपमा नियुक्त गर्न सकिनेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम नियुक्त भएका ट्रष्टीले तोकिए बमोजिम हितग्राहीको प्रतिनिधित्व

गर्ने तथा लगानीकर्ता वा हितग्राहीको अधिकतम हित हुने कार्य गर्नु पर्नेछ ।

(५) धितोपत्रको ट्रष्टीको नियुक्ति प्रक्रिया, योग्यता र शुल्क सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।”

२७. मूल ऐनमा दफा १११क. थप: मूल ऐनको दफा १११ पछि देहायको दफा १११क. थपिएको छ:-

“१११क. अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थामा काम गर्न नपाउने:

(१) अध्यक्ष भइसकेको व्यक्तिले कुनै सूचीकृत सङ्गठित संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थामा कुनै हैसियतमा रही काम गर्न पाउने छैन ।

(२) बोर्डको कार्यकारी निर्देशक वा निर्देशक (अधिकृत प्रथम श्रेणी सरहको) भएको व्यक्ति सो पदबाट हटेको वा अवकाश पाएको मितिले दुई वर्षसम्म कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थामा कुनै हैसियतमा रही काम गर्न पाउने छैन ।

(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकारबाट नियुक्त हुने पदमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।”

२८. मूल ऐनको दफा ११६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ११६ को,-

(१) उपदफा (१) मा रहेका “नेपाल सरकारको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपाल

सरकार, अर्थ मन्त्रालयको” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उपदफा (२) को,-

(क) खण्ड (छ) पछि देहायको खण्ड (छ१) थपिएको छ:-

(छ१) विशिष्टीकृत लगानी कोष सम्बन्धमा,”

(ख) खण्ड (ट) पछि देहायका खण्ड (ट१), (ट२), (ट३), (ट४) र (ट५) थपिएका छन्:-

“(ट१) धितोपत्रको डेरिभेटिभ कारोबार, केन्द्रीय निक्षेप सेवा, क्रेडिट रेटिङ्ग सेवा तथा तत्सम्बन्धी कार्य सम्बन्धमा,

(ट२) धितोपत्र दर्ता गराउने वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था गाभ्ने, गाभिने तथा प्राप्ति गर्ने सम्बन्धमा,

(ट३) सूचीकृत धितोपत्रमा लगानी गर्ने उद्देश्यले स्थापित कम्पनीको नियमन सम्बन्धमा,

(ट४) धितोपत्रको भित्री कारोबार
नियन्त्रण सम्बन्धमा,

(ट५) धितोपत्र ट्रष्टीको नियुक्ति
तथा नियमन सम्बन्धमा,”

२९. मूल ऐनको दफा ११७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा
११७ को सट्टा देहायको दफा ११७ राखिएको छः-

“११७. विनियम बनाउन सक्ने: (१) यो ऐन र यस ऐन
अन्तर्गत बनेका नियमहरूको अधीनमा रही
धितोपत्र बजारले बोर्डको स्वीकृति लिई देहायका
विषयमा विनियम बनाउन सक्नेछः-

(क) धितोपत्र सूचीकरण तथा सूचीकृत
धितोपत्रको कारोबार सम्बन्धमा,

(ख) सदस्यता, सदस्यता शुल्क, सदस्यको
व्यावसायिक मर्यादा सम्बन्धमा,

(ग) धितोपत्र बजार स्वच्छ र पारदर्शी
ढङ्गबाट सञ्चालन गर्न कर्मचारीको सेवा र
आचरण तथा बजार निरीक्षण तथा
अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने
सम्बन्धमा ।

(२) यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत
बनेका नियमहरूको अधीनमा रही केन्द्रीय निक्षेप
सेवा सञ्चालन गर्ने सङ्गठित संस्थाले बोर्डको
स्वीकृति लिई देहायका विषयमा विनियम
बनाउन सक्नेछः-

- (क) केन्द्रीय निक्षेप सेवा
सञ्चालन,
- (ख) निक्षेप सदस्य र
सदस्यको सुपरीवेक्षण,
- (ग) धितोपत्र कारोबार
राफसाफ सम्बन्धी
व्यवस्था,
- (घ) केन्द्रीय निक्षेप सेवा
सञ्चालन गर्ने सङ्गठित
संस्थाको खरिद, आर्थिक
प्रशासन तथा कर्मचारीको
सेवाका शर्त,
- (ङ) केन्द्रीय निक्षेप सेवा तथा
कारोबार राफसाफ
सम्बन्धी अन्य आवश्यक
विषय ।”

३०. खारेजी: मूल ऐनको दफा ६४, ६५ र ६९ खारेज गरिएका छन् ।